

Doktori (PhD) értekezés tézisei

A MITS (hibás) funkciói a holland nyelvben

Gert Loosen

Témavezető: Dr. Rákosi Csilla

DEBRECENI EGYETEM

Nyelvtudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2021

A. CÉLKITŰZÉS

MIT IS JELENT A HOLLAND *MIT*S SZÓ?

A holland nyelvben van egy szó, a *MIT*S, amelynek egyetlen másik germán nyelvben (azaz nemcsak az angolban és a németben nem, hanem a frízben és az afrikaansban) sincs sem morfológiai, sem szemantikai megfelelője¹. A hollandban, ill. regisztereiben azonban már évszázadok óta jelen van a *MIT*S, és funkciója, jelentése, használata az idők folyamán változik, ill. kiszélesedik, írásmódja pedig három változatot is ismer: *MIT*S, *MID*S, *MID*T*S*. Legrégábbi írásbeli előfordulása a 13. századra tehető, legfrissebb használati formája, egy új kollokáció, pedig a 20. század második felére.

A *MIT*S a közép-hollandban határozószóként kezdte, majd előjárószo lett belőle, amely a *desen/dat* mutatónévmással vagy anélkül, és a *dat* (hogy) kötőszóval egy kötőmódi szerkezetet képezett, amely fokozatosan elvesztette a “(desen/dat) dat” tagot, és önálló, feltételes jelentésű kötőszóvá vált. A *MIT*S előjárószo ezzel párhuzamosan többé-kevésbé fennmaradt; a 19. századtól kezdve egyre a korábbinál jóval gyakrabban fordul elő feltételes feltételként. A 20. században a *MIT*S a *mitsen en maren* névszói (vagy igei) kombinációvá válik, és lerövidül a *Ja, MIT*S... (következik a feltétel), és a *Ja, MIT*S alakra. Retorikai folyamatok összefoglalásaként írásban gyakran találkozhatunk a *Van Ja, MIT*S *naar Nee, tenzij* kifejezéssel. A különféle megjelenési formák egymás mellett léteznek.

VIZSGÁLATI KÉRDÉSEK

A *MIT*S-et a 20. századi deskriptív és a preszkriptív irodalom (szótárak, nyelvtankönyvek – az iskolai grammatikák és az *ANS* egyaránt) kötőszóként írja le – előjárószóként való használata kerülendő, mivel az nem a standard nyelv része, hanem regionálisan korlátozott: ezek szerint a *MIT*S előjárószo csak a belgiumi holland nyelvben fordul elő. A preszkriptív irodalom (nyelvi tanácsadókönyvek, stilisztikai útmutatók) a *MIT*S előjárószt egyértelműen elutasítják. Amikor a 21. század elején a *MIT*S-et tudományosan is elkezdtek alaposan

¹ Részben mégis van talán egy kivétel: az angol *AMIDS*. Az óangol *on middan* (középen) kifejezésből fejlődött ki az *amide* (1200 körül) és az *amid* (a 14. század végén), amely határozószó és birtokos esettel álló előjárószo volt. Az *amide* (*amidde* is) szóból és vele párhuzamosan kifejlődött egy *amyddes* változat is (13. század) – amely formájában és fejlődésében *MIT*S (holland) szóhoz hasonló – az *AMIDS* jelentésfejlődése aztán azonban befejeződik, míg a *MIT*S sokszínű élete csak ekkor kezdődik meg igazán. GL). Az *AMYDDES* kap egy unetimológiai -t végződést, melynek mintájára az *amongst*, *against*, *whilst*, *betwixt* formák is létrejöttek (Harper, 2000, Lemma *amid*, *amidst*).

megvizsgálni, a MITS előjárószo időben és (nyelvi) térben egyaránt korlátozva maradt: a kutatás szerint az előjárószo csak Belgiumban fordul elő, feltételes előjárószoaként pedig csak a 19. századtól.

Ez az időbeli és térbeli elhatárolás csak akkor tudatosult bennem, amikor egy fiatal holland-magyar vendégoktatónak a szakterületünkön tartott vendégelőadását követően frusztráltan és kíváncsian elkezdtem olvasni egyik cikkét: amit ugyanis a MITS-ről állított, az egyáltalán fért össze nyelvérzékeimmel. Ebből a kíváncsiságból született meg tudományos érdeklődésem, és a MITS-ről írt három publikáció után az ezzel kapcsolatos teljes kutatásomat a jelen disszertációban dolgozom ki.

Dolgozatom fő kérdése:

I. Vajon a MITS feltételes előjárószo szigorú térbeli (csak Belgiumban) és időbeli (csak a 19. századtól) leírásai megegyeznek a jelen kutatás során összegyűjtött és kiértékelt adatokkal, vagy felmerül árnyalásuk szükségessége?

Részkérdések:

II. Ha a MITS feltételes előjárószo használata a mai nyelvben nem korlátozódik egyértelműen csak a belgiumi holland nyelvre, akkor mi az oka annak, hogy Flandriában és Hollandiában történő használata között folyamatosan különbséget tesznek?

III. Vajon a jelen vizsgálat keretében összegyűjtött és kiértékelt adatok támogatják az irodalom által képviselt hipotézist, amely szerint a MITS feltételes előjárószo csak a 19. században jött volna létre?

B. MÓDSZER ÉS FELÉPÍTÉS

MÓDSZERTAN

A MITS-nek a jelenlegi holland nyelvben elfoglalt helyzetének megfelelő megértéséhez először is a MITS előtörténetét kell megvizsgálnunk. Ennek érdekében ellenőrzöm, hogy a nyelvtörténeti szótárak (ONW, VMNW, MNW, WNT), a régebbi és az újabb szótárak, nyelvi tanácsadókönyvek és stilisztikai útmutatók, a 20. századi holland nyelv leíró nyelvtana, az ANS, hogyan vélekednek a MITS-ről, majd összefoglalom a MITS fejlődését a *Geschiedenis van de Nederlandse Syntaxis* című könyvben vázolt módon (Van der Horst 2008). Egy bevezető fejezetben bemutatom azokat a legfontosabb kézikönyveket, amelyekből gyakrabban idézek, valamint meghatározok néhány alapfogalmat.

Nem Van der Horst az első, aki a MITS-ről írt. Összefoglalom Van Es és Overdiep megjegyzéseit, majd áttekintem Daalder, Zantinge és Thijs kutatását.

A WNT-nek a MITS feltételes előljárószóra adott alkalmatlan példamondatai arra ösztönöztek, hogy a WNT által is hivatkozottakhoz hasonló forrásokban jobb példákat keressek. Kan. J.B. David ugyanazon hivatkozott opuszában valóban jobb, régi Biblia-fordításokban pedig érdekesebb MITS-szerkezeteket találtam. Utóbbi révén kutatásom érdekes kitérőt tett Luther irányába.

Ahhoz, hogy lássuk, milyen pozíciót foglal el a leíró irodalom ebben a kérdésben, meg kell vizsgálnom a nyelvhasználati kontinuum két extremitását, melyek között a leíró nyelvtudomány tartózkodik, továbbá az előíró irodalomét, ill. a valós nyelvhasználatét is, hogy megtudjam, hogy a leíró művek a MITS-re vonatkozóan tényleg kifogástalanul és ahistorikus módon viselkednek-e.

Tisztában vagyok azzal, hogy ezekkel a kérdésekkel metodológiai szempontból ingoványos talajon mozgok, ami konkrétan a következőt jelenti: a diakrónia és a szinkrónia közötti kapcsolódási felületen, valamint a nyelv leírása és a stílusra vonatkozó előírások átmeneti zónájában. Ennek ellenére úgy vélem, hogy ez a dupla, ellentétes szemléletmód

- amiatt, hogy a MITS egyedülálló módon csak a holland nyelvben fordul elő, más germán nyelvekben nem;

- abból a tényből kifolyólag, hogy a MITS elsősorban az írott nyelvben fordul elő, és a beszédben szinte alig használják;
- a MITS használatának leírása és a jelenlegi nyelvben történő tényleges előfordulása közötti diszkrepancia okán;
- a MITS ritka előfordulása és hosszú életének kombinációja miatt

a MITS helyes megközelítési módja. Két dolog ugyanis világosan kiderül:

- az irodalomnak még mindig nem sikerült a MITS összes diakrón és szinkrón árnyalatát egyértelműen és kimerítően leírnia;
- annak ellenére, hogy a MITS használatára ritka előfordulásához viszonyítva viszonylag sok utalás történik, nagyon gyakran az ajánlott használati formától eltérő formákban jelenik meg.
- Egyrészt: diakrónia nélkül nincs szinkrónia. Ebben a megközelítési módban megerősít a Schmidtke-Bode et.al. (2019) kötetben megjelent körütekintő, feltáró munka és a néderlandisztikában Hüning, aki a következőket mondja.

A biológus, Theodore Dobzhansky a következő kijelentéséről híres: 'Nothing in biology makes sense except in the light of evolution'. Véleményem szerint adaptált formában ez a nyelvre és a nyelvtudományra is igaz. Úgy gondolom, hogy a nyelvet és a nyelvi struktúrákat csak akkor lehet jól megérteni, ha történeti dimenzióját és keletkezését is figyelembe vesszük, azaz, ha a szinkrón és a diakrón aspektusokat egyaránt megvizsgáljuk (Hüning 2020).

Kutatásomat szövegtörzsek segítségével folytattam.

- A CHN (a mai holland nyelv korpusza) a 2000-2020 közötti időszakra 5000-nél is több találatot hoz. Az első 1000-ret kilistáztam és kategorizáltam (a dolgozat mellékletét képezi).
- Egy „nyelv: holland”, „ország: Hollandia”, “legutóbbi update: 2020”, paraméterekkel elindított Google-keresés alapján online-cikkek (al)címeiből generáltam a MITS-hez egy 200 találatból álló listát, amelyet aztán szintén kategorizáltam (a dolgozat mellékletét képezi).
- A Delpher-kereső által a „MITS conditie” kombinációra adott találatok nagyon megvilágító erejűek voltak (a dolgozat mellékletét képezi).

- Mivel elégedetlen voltam a példamondatokkal, amelyeket a WNT a MITS feltételes előjárósza hozott, elkezdtem a MITS-nek az újkor óta a Biblia apokrif könyvében, a Bölcsék könyvében található előfordulásait keresni, és meglepő dolgokra bukkantam.
- A legfrissebb MITS-előfordulásokból álló gyűjteményem tartalmazza a négy újságból származó utolsó 50 MITS-szerkezetet: az újságok közül kettő minőségileg igényes, kettő népszerű, kettő holland, kettő flamand.

A DOLGOZAT FELÉPÍTÉSE

Az első fejezetben bevezetem az olvasót a MITS lényegébe és problematikájába, majd bemutatom eljárásmodomat. A dolgozatban különféle fontos kézikönyveket, fórumokat és terminusokat említek, amelyeket az 1.5 szakaszban tárom az olvasó elé.

A 2-4 fejezetekben a MITS múltbeli és jelenlegi előfordulásáról készítek leltárt.

A 2 fejezet megmutatja, hogy a nyelvtörténeti szótárak (*Woordenboek der Nederlandsche Taal*, *Middelnederlandsch Woordenboek*, *Vroegmiddelnederlandsch Woordenboek*, *Oudnederlandsch Woordenboek*) hogyan kezelik a MITS szót, és részletesen is kitérek arra a négy példamondatra, amelyet a MITS feltételes előjárósza funkciója a WNT hoz: Kiderül, hogy a szótár szerkesztői nem a legegységelműbb példamondatokat választották, annak ellenére, hogy a használt forrásokban más és az idézetektől jóval meggyőzőbb példák is vannak.

A 3. fejezet a MITS-ről folyó kutatást írja le, különösen Daalder munkásságát, aki a 21. század első évtizedében elsőként vizsgálta meg közelebbről és írta le a MITS-et. Továbbá Zantinge kutatását is, aki a MITS utáni feltétel karakterisztikáját elemzi; Overdiep és Van Es régebbi nyelvtankönyveit; valamint Thijs megjelenés alatt álló doktori disszertációját, amelyet a 17. századi MITS-ről írt.

A 4. fejezet bemutatja, hogy a különféle *leíró* (szótárak, nyelvtankönyvek) és *előíró* (stílustanácsadó könyvek) (offline és online) mit mondanak a MITS-ről.

Az 5. fejezetben saját szövegkorpuszaimat mutatom be és elemzem: a MITS holland és flamand újságokban, a kortárs nyelvterületen. Megvizsgálom a nyelvterület északi és déli részei között mutatkozó feltűnő különbségeket.

Az 5. fejezet kvantitatív adatait követően a 6. fejezetben bemutatom a MITS öt különleges előfordulását:

- **MITS wroeginge der conscientien: a MITS már a 16. században előfordul feltételes kötőszóként.**

Az archaikusnak ható melléknévi igeneves szerkezetek egy MITS-szerkezet segítségével gond nélkül lefordíthatók. Ebben az esetben – A Vosterman-Bibliában a Bölcsességek Könyve 17:10. “Want die alder-quaetste dingen voorcomen dicwil MITS wroeghinghe der conscientien” – a mondat szintaktikai konstrukciója az, amit Daalder megad (a q-formában, MITS p), a ‘szemantikai rendszeresség’ pedig, amelyre utalt, fennmarad. A MITS előjárószo nyilvánvalóan feltételes karakterrel rendelkezik, noha Daalder (2006:415) és Van der Horst (1828) a MITS feltételes előjárószo keletkezését csak a tizenkilencedik századra teszi.

- **Sparagrass, MITS in overvloedige mate gegeten (...); Macht, MITS goed begrepen, is niets anders dan het vermogen een doel te bereiken**

Ez a két mondat eltér a három, Daalder által megkülönböztetett szintaktikai MITS-szerkezettől: (1) q, MITS p vagy (2) MITS p, q vagy (3) q első rész, MITS p, q második rész. A MITS-szerkezet itt ugyanis az alannyal áll a mondat első helyén. A MITS-szerkezetek egy melléknévi igeneves mondat fordításai.

- **A fiatal formák, a JA, MITS és a GEMITS.**

Mindkét szerkezetet retorikai segédeszközként használják. A JA, MITS-et akkor használjuk, ha ugyan szeretnénk folytatni a beszélgetést, de csak akkor, ha a másik fél egy vagy több ellentétes feltételt elfogad. Ha azonban valaki az olvasó számára világossá szeretné tenni, hogy elege van a finomkodásából és szeretne visszatérni az adott dologhoz, a (vélt) retorikai szófordulatot egy egyszerű szóval, a pejoratív GEMITS-szel vissza lehet utasítani.

- **És végül, de nem utolsósorban, a MITS mint egy szatíra témája.**

A MITS sokrétű karaktere és korlátozásai a De Speld satirikus honlapot arra késztették, hogy a MITS-ről és (vélt) súlyosságáról egy vicces szöveget írjon.

A 7. fejezetben összefoglalom kutatásom eredményeit, a 8. fejezet pedig a szövegtörzshatárokat tartalmazza.

C. AZ EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az óholland MIDI melléknévből, amely csak mint toponimikus elem többek között a Medele, Melleke és Middag szavakban hagyományozódott át, jött létre a közép-holland határozószó, a MITS, amely már a középkorban előjárószóvá vált. Ugyanez történt ez az angol AMID8S) szóval is, csak utóbbi nem fejlődött tovább, míg előbbinek csak akkor kezdődött sokoldalú élete. A MITS előjárószó kap maga mellé egy *dat/desen* névmást is, amelynek jelentése egy mellékmondatban magyarázódik el. Az idők folyamán ez az mutatónévmás eltűnik, és a MITS azzá a kötőszóvá válik, amely a mai holland nyelvben még mindig működik. A 21. században azonban a MITS számos olyan előfordulási formát és szerkezetet ismer, amelyeket nem minden kézikönyv fogad el, vagy éppen csak ír le; a preszkriptív nyelvi tanácsadók pedig még szigorúbban nyilvánulnak meg a MITS használatával kapcsolatban.

Disszertációmban úgy próbálok meg egy lehetőleg minél világosabb képet alkotni a MITS-ről, hogy a legkülönbözőbb szemszögekből vizsgálom meg a szót: Mit mondanak a nyelvtörténeti szótárak és mit találunk a legutóbbi 500 év sajtójában? Hogyan kezeli a (kevés) kutatás a MITS-et? Hogyan írják le a jelenkori kézikönyvek a MITS-et? Hogyan jelenik meg a MITS a mai nyelvben, azaz a MITS-nek milyen megjelenési formáit olvashatjuk (tehát nem hallhatjuk...) az újságokban, a szövegtörzshatárokat és az online cikkekben (vagy azok címeiben)?

Munkám során számos ellentmondásba és diszkrepanciába ütköztem.

- 1. A MITS deszkriptív művekben, pl. az ANS-ben és a Van Dale-ban való leírásai nem egyeznek meg a jelen vizsgálat során összegyűjtött és kiértékelt adatokkal.**

A MITS a teljes nyelvterületen egyaránt előfordul kötőszóként, előjárószóként, főnévként, igeként és kifejezésekben (Ja, MITS...; Ja, MITS p).

- 2. Ugyanezek a művek olyan határokat húznak, amelyek nincsenek.**

Az ANS és a VD szerint (sok más között) a MITS előjárószó használata szempontjából az államhatár egyúttal izoglossza is. A MITS északi és déli előfordulásaiban valóban vannak különbségek, ezt azonban másként kell definiálni (lásd a 3. pontot). (Jelen

dolgozatnak nem célja annak megállapítása, hogy az ANS és a VD esetleg mégsem preszkriptív.)

3. A MITS előjárószo Belgiumban előfordul, Hollandiában nem.

A helyzet ennél jóval bonyolultabb. A MITS-et Hollandiában is használják előjárószoaként, még ha nem is minden szövegfajtában. Használata Északon bizonyos szövegtípusokra (pl. jogi szövegek, honlapok jogi nyilatkozatai) és szövegrészekre (címek vagy újságcikkek bevezető mondatai) korlátozódik.

4. A MITS előjárószoát szinte mindig egy igéből képzett főnév követi.

Szövegtörzseimben számos egyértelmű példa van, amelyben a MITS-et nem igéből képzett főnév követi. Nehezen eldönthető esetek is vannak: Nem minden szónál egyértelmű, hogy a képzés melyik irányba történt.

5. A MITS a formális írott nyelv tipikus szava.

A MITS-et valóban az írott nyelvben használják, de a beszélt nyelvben is előfordul, és nem is csak a formális regiszterben: Belgium „legegyszerűbb” holland nyelvű újságja, a *Het Laatste Nieuws* egyetlen rovata sem használja olyan gyakran a MITS-et, mint a sporthírek. Ugyanakkor a *Wablieft*, a kevés olvasási tapasztalattal rendelkezők folyóirata, tekintettel van erre az álláspontra és kerüli a MITS használatát.

6. A MITS elavult.

Réginek régi – de nem elavult. A MITS nem gyakori szó, de számos megjelenési formában és számos szövegfajtában használják.

7. A MITS az *als*, *indien* szinonimája.

Vannak ugyan olyan mondatok, amelyekben a három kötőszó gond nélkül és jelentésvesztés nélkül helyettesíthető, de ez nem mindegyikben lehetséges: A feltételnek ugyanis, amelyet a MITS vezet be, van egy szükséges jellegzetessége, de az *als* után nem mindig. A MITS és az *als* szintaktikailag nézve sem mindig képzhető azonos módon: A MITS után lehetséges egy nem teljes mellékmondat, amely határozóként funkcionálhat. Egy ilyen határozó a holland nyelvben a főnévvel együtt állhat a mondat első helyén - az *als*-szerkezet azonban nem.

8. A WNT nyelvtörténeti szótár a MITS előjárószoára négy példamondatot hoz, amelyek gyakran alkalmatlanok, holott a WNT ugyanazokban a forrásokban jobbakat is találhatott volna.

9. A MITS előjárószo csak a 19. század óta fordul elő.

Nem, vannak régebbi írásos emlékek is, még ha kevés is. A MITS előjárószo azonban a 19. század óta valóban lényegesen gyakrabban fordul elő.

A kutatásom kérdéseire adandó válaszok utáni kutatás során mindez szükséges volt:

Fő kérdésem:

- I. Vajon a MITS feltételes előjárószo szigorú térbeli (csak *Belgiumban*) és időbeli (csak a 19. századtól) leírásai megegyeznek a jelen kutatás során összegyűjtött és kiértékelt adatokkal, vagy felmerül árnyalásuk szükségessége?**

Nem, ezek a leírások nem egyeznek meg az adatokkal. A MITS előjárószt napjainkban a teljes nyelvterületen használják, jóllehet, használata Hollandiában nagyon formális szövegfajtákra (például jogi szövegekre vagy szerződésekre) vagy szövegrészekre (például cikkek címeire vagy honlapok jogi nyilatkozataira) korlátozódik; a MITS-et Belgiumban pedig csak olyan újságok és folyóiratok használják nagyon visszafogottan vagy kerülik használatát, amelyek tudatosan reflektálnak a nyelvre.

Részkérdések:

- II. Ha a MITS feltételes előjárószo használata a mai nyelvben nem korlátozódik egyértelműen csak a belgiumi holland nyelvre, akkor mi az oka annak, hogy Flandriában és Hollandiában történő használata között folyamatosan különbséget tesznek?**

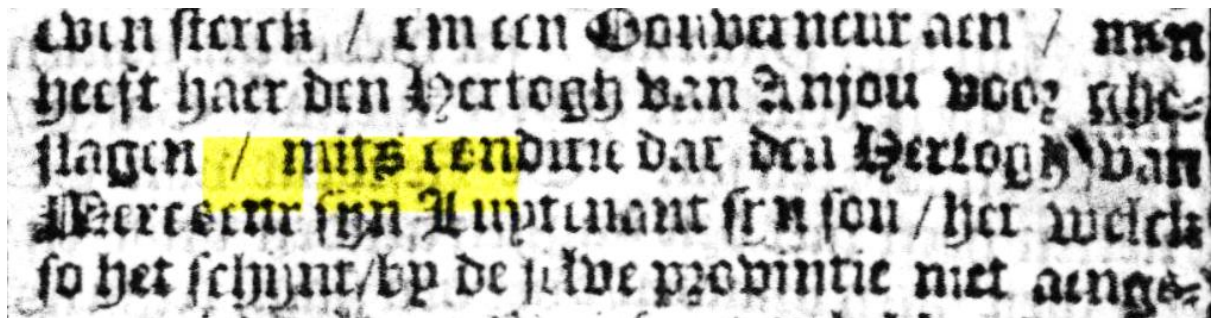
A honlapok jogi nyilatkozatai viszonylag újkeletűek, a jogi szövegeket nem számítjuk a standard nyelvhez, a cikkek címei nincsenek mindig feltéve a szövegkorpuszokba. Ezért talán az a hamis benyomás keletkezett, hogy a MITS előjárószo Hollandiában nem fordul elő. Azt azonban még nem lehetett biztonsággal megállapítani, hogy Hollandiában miért annyira korlátozott, Belgiumban pedig miért annyira szabad a használata.

- III. Vajon a jelen vizsgálat keretében összegyűjtött és kiértékelt adatok támogatják az irodalom által képviselt hipotézist, amely szerint a MITS feltételes előjárószo csak a 19. században jött volna létre?**

A MITS feltételes előjárószo a 19. századinál régebbi írásos emlékekben is előfordul, de az elmúlt kétszáz évben lényegesen többször előfordult, mint korábban.

- Mivel a főnév, amelyet a 19 században leggyakrabban a MITS eszközhatározói előjárószóval kombináltak, *conditie* (kondíció/feltétel),
- mivel a MITS CONDITIE a 19. században relatívan nézve egyre kevesebb írásos emléken bukkan fel,
- és mivel a MITS feltételes előjárószó azóta egyre gyakrabban fordul elő,

plauzibilis az a tézis, hogy a MITS CONDITIE (a MITS eszközhatározói jelentésben) a feltételes MITS előjárószóvá lexikalizálódott.

A MITS egy rendkívül egyedülálló szó. Az alaposan körülírt szemantikát szokatlan szintaktikai rugalmassággal kombinálja. Hétszáz évnél is régebbi és az elmúlt fél évszázadban jónéhányszor megújult és átalakult. Átütő argumentatív ereje egyértelmű kommunikációt tesz lehetővé, elliptikus szerkezetekben is. Biztos vagyok abban, hogy a MITS-ről még nem került minden kivizsgálásra, és hogy további kutatások még több részletre fognak fényt deríteni.

Irodalom jegyzék

- Daalder, S. (2006a). Het onbekende voegwoord mits: Karakteristiek van zijn gebruik in modern Nederlands. *Praagse Perspectieven* 4, 123-131. In: <http://www.dbnl.nl>
- Daalder, S. (2006b). Regelmaat en interpretatie bij mits-constructies in het moderne Nederlands. *Voortgang*, 24, 51-60. In: <http://www.dbnl.nl>
- Daalder, S. (2007). Een blik in het verleden van een voegwoord: Mits in zijn functie van voorzetsel in ouder en nieuwer Nederlands. *Voortgang* 25, 401-419. In: <http://www.dbnl.nl>
- Daalder, S. (2009). Conditional Constructions: The Special Case of Modern Dutch mits. *Journal of Germanic Linguistics*, 21 (2), 231-248.
- David, J. (1853). *Vaderlandsche historie* (Vol. 4). Leuven: Vanlinthout. In: <http://www.dbnl.nl> (23.08.2019)
- De Morgen (2015.05.30). Op het bord. Eén ingrediënt in drie recepten, voor klunzen en sterrenkoks. (2015, May 30). In: <http://www.demorgen.be/plus/op-het-bord-b-1432941061607/> (27.06.2016)
- Es, G. V. (1953). Voegwoordelijke verbindingen ter uitdrukking van de conditionele (hypothetische) modaliteit in het Nederlands. *Tijdschrift Voor Nederlandse Taal- En Letterkunde*, 1-119. In: <http://www.dbnl.nl>
- Haeseryn, W., Romijn, K., Geerts, G., De Rooi, J., & Van den Toorn, M. (1997). *Algemeen Nederlandse Spraakkunst*. Groningen/Deurne: Martinus Nijhoff uitgevers/Wolters Plantyn. In: <http://ans.ruhosting.nl/e-ans/index.html> (25.05.2019)
- Harper, D. (2000). Online Etymology Dictionary: Origin, history and meaning of English words. In: <https://www.etymonline.com/> (10.11.2020)
- Horst, J. V. (2008). *Geschiedenis van de Nederlandse syntaxis*. Leuven: Universitaire Pers Leuven.
- Hühning, M. (2010). Diachronie in de synchronie. Over contrastieve taalkunde en taal(veranderings)theorie. In: J. Renkema & J. Fenoulhet (Eds.). *Internationale neerlandistiek: Een vak in beweging (Lage Landen Studies, 1)*. (pp. 149-165). Gent: Academia Press.
- Instituut voor de Nederlandse Taal (2021), Historische Woordenboeken Nederlands en Fries: Oudnederlands Woordenboek (ONW), Vroegmiddelnederlands Woordenboek (VMNW), Middelnederlands Woordenboek (MNW), Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT). In: <https://gtb.ivdnt.org/search/>
- Overdiep, G. (1935). *Zeventiende-eeuwsche syntaxis*. Groningen: Wolters.
- Thijs, B. (2017). Mits betaelende den tol daertoe staande; een verkenning van de constructie mits + participium presentis in het Nederlands van 1490-1670. In: https://dokupdf.com/download/mits-betaelende-den-tol-daertoe-staendepdf-_5a39b714d64ab2a614de186b_pdf. (23.08.2019)
- Vorsterman, W. (ed.) (1528-1531) *Bijbel. Oud en Nieuw Testament* [Erstausgabe]. In: <http://www.dbnl.nl>
- Zantinge, M. (2014). *Mitsen en maren bij mits en tenzij Studie naar de betekenis en onderlinge verhouding van de voorwaardelijke voegwoorden mits en tenzij*. (nicht-veroefentlichte MA Diplomarbeit). Leiden: Leiden University. In: <https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/28712> (24.09.2019)
- <http://corpushedendaagsnederlands.inl.nl/>, <https://www.delpher.nl/>

Nyilvántartási szám: DEENK/160/2021.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Loosen, Gert
Doktori Iskola: Nyelvtudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10036811

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Idegen nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (1)

1. **Loosen, G.**, De, B. K.: Wat is er van de tussentaal in Vlaanderen.
Acta Neerl. 6, 23-31, 2008. ISSN: 1587-8171.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (4)

2. **Loosen, G.**: Mits vindt zichzelf opnieuw uit. Het gelexicaliseerde ja, mits als nieuwe gebruiksvorm.
Acta Univ. Carol. Philologica. 2018 (4), 139-148, 2018. ISSN: 0567-8269.
DOI: <https://doi.org/10.14712/24646830.2018.61>
3. **Loosen, G.**: Mits wroeginge der conscienten: het voorwaardelijk voorzetsel 'mits' al in de zestiende eeuw.
Neerlandica Wratislaviensia. 27, 21-35, 2017. ISSN: 0860-0716.
DOI: <http://dx.doi.org/10.19195/8060-0716.27>
4. **Loosen, G.**: Beatrice Primus: Semantische Rollen: Der Einbrecher öffnete die Haustür mit der Brechstange.
Spracht. German. Linguist. 23.1, 116-120, 2013. ISSN: 1218-5736.
5. **Loosen, G.**: Zur Soziolinguistik des Niederländischen.
Trans. 17, 1-4, 2010. ISSN: 1560-182X.

További közlemények

Idegen nyelvű, hazai könyvek (1)

6. Szerk. Lichtmann, T., Gröller, H. D., Horváth, A., **Loosen, G.**: Neue Reflexionen zur kulturwissenschaftlichen Literaturwissenschaft. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 394 p. 2007. (A Debreceni Egyetem Germanisztikai Intézetének kiadványai = Veröffentlichungen des Instituts für Germanistik an der Universität Debrecen, ISSN 1218-9634)

Idegen nyelvű, külföldi könyvrészletek (1)

7. **Loosen, G.:** Wat men allemaal zo zegt in enkele Nederlandtalige Blauwbaardverhalen uit de twintigste eeuw.
In: Lage Landen, hoge Heuvels, Handelingen Regionaal Colloquium Nederlandicum Belgrado. Szerk.: Jelica Novakovic-Lopusina, Tamara Britka, Bojana Budimir, Mirko Cvetkovic, Lada Vukomanovic, ARIUS, Belgrado, 165-174, 2012. ISBN: 9788691122157

Idegen nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (1)

8. **Loosen, G.:** Männer, Frauen, Man und Frau in einigen Blaubartgeschichten im niederländischen Sprachraum.
Ném. Filol. Tanulm. 28, 385-394, 2007. ISSN: 0418-4580.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (3)

9. **Loosen, G.:** Mits': oud en stout: een nieuw leven voor voorwaardelijk 'mits'.
Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik. 29 (2), 35-42, 2015. ISSN: 1803-7380.
10. **Loosen, G.:** Tom Lanoye als eerste Antwerpse stadsdichter.
Amos 3 (2), 1-10, 2006.
11. **Loosen, G.:** Tom Lanoyer- der erste Antwerpener Stadtdichter.
Trans. 16, 1-10, 2006. ISSN: 1560-182X.

A DEENK a Jelölt által az IDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudásmetriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2021.04.07.

